

Na witwassen is ook greenwashing een aansprakelijkheidsrisico - 6

Door mr. dr. Manon Pluymen, advocaat bij JPR Advocaten en dr. Fred de Jong, Associate lector Sustainable Finance & Tax bij HAN University of Applied Sciences

Financiële instellingen hebben een grote verantwoordelijkheid bij het tegengaan van witwassen en het financieren van terrorisme. Die verantwoordelijkheid is neergelegd in de Wwft. Op het naleven van die wet wordt strikt toezicht gehouden. In het recente verleden hebben verschillende onderzoeken bij financiële instellingen plaatsgevonden. Naar aanleiding daarvan is in een aantal gevallen een schikking getroffen. Een volgend aansprakelijkheidsrisico waar financiële instellingen mee te maken kunnen krijgen is dat van greenwashing, het doen van misleidende duurzaamheidsclaims. Greenwashing is onder het consumentenrecht verboden en wordt verder verscherpt.

De ACM houdt toezicht op duurzaamheidsclaims van bedrijven en heeft onlangs enkele energiebedrijven en vliegtuigmaatschappijen berispt wegens gebrek aan transparantie over bijvoorbeeld claims met betrekking tot CO₂-compensatie. Van financiële instellingen, en zeker van verzekeraars, wordt verwacht dat zij een positieve bijdrage leveren aan een duurzame samenleving. Hierbij dient verduurzaming plaats te vinden om klimaatverandering tegen te gaan. Daarnaast gaat duurzaamheid net zo goed over de sociale impact van bijvoorbeeld verzekeraars en het besturingsmodel van een financiële organisatie (ESG, Environment, Social, Governance).

Binnen de verzekeringssector zijn met betrekking tot het thema duurzaamheid al veel initiatieven zichtbaar: duurzame verzekeringen, duurzaam schadeherstel, duurzame inzetbaarheid, verzekeraarbaarheid van klimaatrisico's, het zijn onderwerpen die volop onderwerp van gesprek zijn.

Steeds meer financiële instellingen adverteren met hun duurzame initiatieven. Dit wordt onder andere gedaan omdat uit onderzoek blijkt dat duurzaamheid goed verkoopt.

Manon Pluymen

Na witwassen is ook greenwashing een aansprakelijkheidsrisico - 7

Het risico van adverteren met duurzame initiatieven is dat financiële instellingen zich, al dan niet bewust, schuldig maken aan greenwashing. DNB en AFM zijn hierover bezorgd en hebben het tegengaan van greenwashing daarom hoog op de agenda staan. Deze bezorgdheid is niet voor niets; financiële instellingen lopen het risico aansprakelijk te worden gesteld voor greenwashing.

Daarbij speelt een rol dat het sinds 2020 mogelijk is om in collectieve procedures schadevergoeding te vorderen. Op initiatief van NGO's als Milieudefensie en Urgenda worden verzekeraars aangesproken op hun duurzaamheidsbeleid. Zo noemt Milieudefensie financiële instellingen de 'verborgen vervuilers'. Greenwashing kan ook zijn gekoppeld aan beleggingsproducten.

Aansprakelijkheidsrisico's naar aanleiding van greenwashing kunnen financiële instellingen veel geld kosten. Daarnaast kan het leiden tot reputatieschade als gevolg van negatieve publiciteit. Dit is slecht voor het vertrouwen van bijvoorbeeld beleggers en consumenten en uiteindelijk voor de stabiliteit van aanbieders van financiële diensten. Ook om die reden legt het toezicht nadruk op duurzaamheid.

Om greenwashing tegen te gaan is op 10 maart 2021 de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden, ook wel de Transparantieverordening genoemd. Het doel van de Transparantieverordening is beleggingsproducten transparanter te maken, greenwashing door financiële instellingen te voorkomen en de transparantie rond duurzaamheidsclaims van financiële instellingen te verbeteren.

Van financiële instellingen zoals verzekeraars, dus ook de onderlingen, wordt duurzaam beleid verwacht en steeds meer geëist. Dat is niet alleen een opgave voor de compliance afdeling en het bestuur, om de duurzaamheidsprincipes leidend te maken in de hele organisatie. Het is ook een aandachtspunt voor juristen. Niet voldoende verduurzamen levert een aansprakelijkheidsrisico op, maar vooral het greenwashing gaat aansprakelijkheidsjuristen de komende jaren bezighouden.

Fred de Jong